

ΜΗΧΑΛΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20. — Ἐν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαξ ἡ ὁίς, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἡ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΑ ΕΝ ΚΡΗΤΗΙ

(ΕΙΔΙΚΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΝ ΜΑΣ)

Γαλατᾶς, 10 Ἰουλίου 1873.

Ἐάλπος φοβερὸν μὲ βρασανίζει, ἀφόρητον. Ἡ ἀπὸ τῆς θαλάσσης περιοδικῶς πνέουσα λεπτοτάτη αὔρα μόλις κατορθοῖ ἐνίοτε ἐξησθενημένη νὰ ψαύῃ τὸ ὑπὸ τοῦ ἰδρωτός δλονέν περιρρέομενον μέτωπόν μου. Φαίνεται ὅτι καὶ ὁ Θεὸς κατήντησε φιλάργυρος εἰς τὴν δρόσον του. Καὶ ἀπελπισθεὶς μιᾷ τῶν ἡμερῶν, προχθές, ἔλαβον τὴν εἰς τοὺς ἄγρους ἄγουσαν, ὅπως ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν δένδρων ἀναζητήσω ἀνάψυξιν. Ἐφερὸν μαζῇ μου ἓνα σύντροφον, τὸ Κοιτωρικὸν Συμβόλαιον τοῦ Ρουσσώ, καὶ ἐξαπλωθεὶς ὑπὸ τὸ πυκνὸν φύλλωμα μιᾶς ἐλαίας παρεδόθην εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Μία φράσις, ἣν ἀπήντησα, μοὶ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν καὶ τὴν σημειῶ. Ὁ κοσμοπολίτης συγγραφεὺς ἐκτιθεὶς τὰ πλεονεκτήματα καὶ τὰ ἐλαττώματα τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, λέγει ὅτι ἐν τῷ πολιτεύματι τούτῳ ὁ πολίτης ὀφείλει κατὰ πᾶσαν πρωίαν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἐν τῷ βάθει τῆς καρδίας του τὸ τοῦ Πολωνοῦ εὐγενοῦς : «*Malo periculosam libertatem, quam quietam servitiam*».

Ἐν ταῖς ἐξ ταύταις λέξεσι συνοψίζεται ἐκφραστικώτερά ἅπαν τὸ πνεῦμα τοῦ Ἑλλήνος τῆς Κρήτης. Ναί, προτιμᾷ ὁ Κρῆς τὴν ταραχώδη, τὴν ἐν κινδύνοις ἐλευθερίαν, τῆς εἰρηνικῆς δουλείας, ἥτις ἐξασφαλίζει αὐτῷ ἡσυχον βίον ζωοφύτου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν τὸ πρῶτον τυραννοκτόνον πυροβόλον ἤχησεν ἐπὶ τῶν κρητικῶν ὀρέων ἐν ἔτει 1821, ἐσήμα-
νεν ἤδη τὸ τέλος τῆς δουλείας ἐν Κρήτῃ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὁ Κρῆς ἐφ' ἑαυτὸν καὶ ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνός του πεποιθώς, διὰ τῶν ἰδίων του ὅπλων ἐχάραξε τὴν ὁδόν, ἣν ἐν τῷ μέλλοντι ἐσκόπει νὰ ἀκολουθήσῃ. Καὶ ἐφάνη συνεπής ὠρκίσθη νὰ μὴ καταθέσῃ τὸ ὅπλον, πρὶν ἐκρίζωσῃ τὴν τυραννίδα ἀπὸ τῆς πατρίδος του, καὶ πιστῶς τηρεῖ τὸν ὅρκον του. Ἡ ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι σήμερον ἱστορία ἀποδεικνύει τοῦτο. Ἐὰν κατὰ διαλείμματα ὁ πόλεμος φαίνεται καταπαύων, ὁ κατὰ τοῦ δεσποτισμοῦ ἀγὼν οὐδὲν ἤττον ὑφίσταται ἀδιάκοπος, οὐδὲ θὰ ἐκλίπῃ, μέχρις οὗ τύχωσι τῆς πλήρους αὐτῶν πραγματούσεως οἱ πόθοι τοῦ Κρητός. Ἡ σημερινὴ τῆς Κρήτης γενεά, ζῶσα, τρεφόμενη ἀπὸ τοῦ μαστοῦ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἐν ταῖς ἀνυμνήσεσι παρελθόντος θυελλώδους, ἀλλ' ἐνδόξου, δὲν ἤτο δυνατόν νὰ μορφωθῇ ἀλλοίᾳ ἢ οἷα πράγματι εἶνε. Ἰδὲ τὸν πολλὸν ἐκείνον γέροντα· ἐὰν ἐ-

ρευνήσῃ εἰς τὸ λάσιον στῆθός του, θὰ εὔρῃς πλείους τῆς μιᾶς οὐλᾶς, σήματα ἀνεξίτηλα ἀνδρείας· σύννους, στηρίζων τὴν σεβασμίαν αὐτοῦ κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ νευρώδους βραχίονός του, φαίνεται παραδεδομένο· εἰς ἡδὺν ρεμβασμόν· ἀναπολεῖ τὰς γλυκείας ἡμέρας, τὰς τερπνάς ἐλπίδας τῆς νεότητος καὶ ἴσως ἴσως μετρᾷ πόσους τυράννους ἐξηφάνισεν ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Παρατήρησε τὸν πελώριον ἐκείνον· εἶνε ἀνὴρ ἀκμαῖος· ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐξέρχεται πῦρ· τὸν βλέπεις βεβουλισμένον εἰς σκέψεις· δὲν σκέπτεται περὶ τῶν ἀμπελῶν του ἢ περὶ τῶν ἐλαίων του, οὔτε περὶ τῶν γαιῶν του· ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ τὴν πρώτην θέσιν κατέχει ἡ πατρίς. Βλέπεις τὸν σφιγγὸν ἐκείνον νεανίαν· ἐπὶ τῆς εὐγενοῦς αὐτοῦ μορφῆς εἶνε ἀποτυπωμένη ἡ ἐλπίς· ὕψηλός, εὐθυτενής, εὐλύγιστος, ὡς ἡ ἐπὶ τῶν ὀρέων του αὐξάνουσα κυπάριστος, μιᾶν μόνον ἔχει χαρὰν, τὰ ὅπλα του, ἓνα πόθον, νὰ ζῇ ἀνεξάρτητος. Κύτταξε τὸ παρὰ τοὺς πόδας τῆς γηραιᾶς μάμμης του καθήμενον μικρὸν ἐκεῖνο παιδίον· μετὰ πόσης ἀπληστίας ἀκούει νὰ τῷ διηγῶνται τοὺς ἄθλους τοῦ πατρός του. Ἄ! ὁ πατήρ του λοιπὸν ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ! καὶ δὲν τὸν ἐγνώρισε τὸν ἄμοιρον. Ἰδὲ πόσον συνεκινήθη, ὅτε τὸ ἤκουσε· δακρύει. Καὶ θὰ τὸ ἐνθυμῇται πλέον πάντοτε, ὅτι ὁ πατήρ του ἐπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, δὲν θὰ τὸ λησμονήσῃ....

Τοιοῦτος εἶνε ὁ λαὸς, ὅστις σήμερον κατοικεῖ τὴν Κρήτην. Αἱ! λαοῦ τοιοῦτου ὁ τράχηλος δὲν κάμπτεται ὑπὸ ζυγόν.

Συνεχῶς ἀκούομεν ἐπαναλαμβανόμενον ἀπὸ τε Ἑλλήνων καὶ ξένων περὶ τοῦ Κρητός, ὅτι εἶνε λαὸς φιλοτάραχος καὶ ἀνυπότακτος εἰς τοὺς νόμους. Χωρὶς νὰ ἀρνηθῶμεν ὅτι καὶ ἐν Κρήτῃ δὲν ἐλλείπουσι στοιχεῖα κακοποιᾶ, λέγομεν ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἀνακριβέστερον τοῦ ἰσχυρισμοῦ τούτου. Ἐὰν ὁ Κρῆς ἐπανίσταται συνεχῶς, ἐξεγείρεται ἀκριβῶς κατὰ τῶν παρανομιῶν τῶν ἀρχόντων του, κατὰ τῆς κακοδιοικήσεως, κατὰ τῆς ἀνισότητος, κατὰ τῆς τυραννίας. Λάβε τὴν σημερινὴν τῆς Κρήτης κατάστασιν, ὅπως πεισθῇς ἐν Κρήτῃ σήμερον διοικήσεις δὲν ὑπάρχει· ἐξησθένες, παρέλυσες, ἐξηυτελίσθη εἰς τὰ ὅμματα τοῦ λαοῦ. Ἡ ἐντελής ἀδυναμία αὐτῆς κατεδείχθη ἐν τῷ βακουφικῷ ζητήματι· δὲν κατώρθωσε νὰ εἰσπράξῃ οὔτε παρὰ ἐκ τῆς βακουφικῆς δεκάτης. Καὶ ἀφοῦ εἶδεν ἅπαντα τὰ μέτρα αὐτῆς ναυαγοῦντα, ἀφοῦ εἶδε τὰς ἀπειλὰς αὐτῆς περιφρονουμένας, τὰς παρακλήσεις τῆς μὴ λαμβανομένης ὑπ' ὄψει ὑπὸ τοῦ λαοῦ, συναισθανομένου τὸ δίκαιον αὐτοῦ, ἐθεώρησε συμφέρον αὐτῇ νὰ προσποιηθῇ μετριοπάθειαν

καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς μίαν ἔντυπον ἐπιφύλαξιν τῶν δικαιωμάτων της, ἣν ἐκοινοποίησεν εἰς τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων, καὶ ἣτις ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν χωρικῶν ἀναξία ἀπαντήσεως. Ἡ ὑφισταμένη ἐν Κρήτῃ κατάστασις ἀποδεικνύει ὅτι ἔχνος ἰσχύος τῆς ἐξουσίας, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ὑπάρχει σήμερον ἐν Κρήτῃ. Καὶ ὅμως ἐὰν ἐγνωρίζετε τὴν πλήρη τάξιν καὶ ἀσφάλειαν, ἣτις ἐπικρατεῖ ἐν τῇ Νήσῳ μας, μὰ τὸν Θεόν, θὰ τὴν ἐξηλεύετε καὶ ὑμεῖς οἱ ἐν τῷ ἐλευθερῷ βασιλείῳ. Βεβαίως ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ δὲν συγκρατεῖ τὸν Κρήτα ὁ φόβος τῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἡ πρὸς τὴν τάξιν ἀγάπη καὶ τὸ φιλόνομον αὐτοῦ.

Τὸ κυρίως χαρακτηρίζον τὸν Κρήτα εἶναι πνεῦμα γνησίως δημοκρατικόν· δημοκρατία ἐν τῇ πολιτείᾳ, δημοκρατία ἐν τῇ κοινωνίᾳ, δημοκρατία ἐν αὐτῇ τῇ οἰκογενείᾳ. Ἐὰν ἡ ἐλευθερία, ἣν ἐκτήσατο, κατὰ τύπους φαίνεται περιορισμένη κατ' οὐσίαν εἶναι μεγάλη, τόσο μεγάλη, ὥστε εἶναι ἡ κατάπτωσις τοῦ Τούρκου ἐν Κρήτῃ καὶ ἡ κατάπτωσις αὕτη εἶναι πλήρης. Νεότης σφριγῶσα, πλήρης ζωῆς καὶ ρώμης, πλήρης ἐλπίδος καὶ πεποιθήσεως ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἀνδρείαν, μετὰ περιφρονήσεως προσβλέπει τὸν ἐν μέσῳ τῶν ὀργίων ψυχορραγούντα τύραννον, ἀνυπόμονος ἀναμένονσα τὴν στιγμήν καθ' ἣν θὰ θυνῇ καὶ τὸ τελευταῖον νὰ κατενέγκῃ πλήγμᾳ ἐπὶ τὸ ἐκπνέον εἰδεχθῆς τοῦ δεσποτισμοῦ τέρας. Ἡ ἀνὰ τὴν Κρήτην ἐπιχυθεῖσα ζεῖδωρος τῆς ἐλευθερίας αὖρα ἐξέτεινεν ἤδη ἀπὸ τῶν ὀρέων καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις τὴν εὐεργετικὴν αὐτῆς ἐπίρροον, ὑπερέβη τὰς τάφρους, ὑπερεπήδησε τὰ τεῖχη καὶ διέχυσεν ἐπὶ τοῦ σκυτεῖνου περιβάλλοντος τῶν κρητικῶν πόλεων φῶς, θάρρος, πεποίθησιν, ὧν ἐστεροῦντο μέχρι τῆς τελευταίας πολιτικῆς μεταβολῆς τοῦ 1878. Καὶ ἐνταῦθα ὀρεῖσθαι νὰ ὁμολογήσωμεν μίαν πικρὰν ἀλήθειαν, ὅπως ἐννοώμεθα. Ὑπῆρξε διὰ τὴν Κρήτην ἐποχὴ θλιβερά, θλιβερώτερα τῶν χρόνων τῆς ἀπανθρωποτέρας δουλείας, καθ' ἣν ἐνῶ ἐν τοῖς ὅρεσιν οἱ Κρήτες μαχόμενοι κατὰ τῶν στρατιῶν τοῦ Μωαμεθανισμοῦ καὶ κατὰ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως ἐνεκαρτέρου ἀγωνιζόμενοι τὸν καλὸν τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα, ἡ τῶν κοινῶν τῶν πόλεων προϋσταμένη μερίς δὲν ἐδίσταζεν, ὅπως κολακεύσῃ τὴν τυραννικὴν ἀρχὴν, νὰ ἀποκηρύττῃ αὐτοὺς ἐκάστοτε. Θέλετε ἀποδείξεis; ἰδοὺ δύσομά τινα ἀνθημιάς ἀποκηρύξεως ἐπιδοθείσης τῇ 10 Αὐγούστου 1877 εἰς τὸν τότε γενικὸν διοικητὴν Ζαμὶλ πασάν: «Μετὰ βαθείας θλίψεως, ἔλεγον, βλέπομεν ἀπὸ τίνος καιροῦ κακόβουλοι τινες καὶ ἄφρονες, πρὸς οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν ζημίαν καὶ τὴν καταστροφὴν τῆς φιλάτης ἡμῶν πατρίδος, ἐνεργοῦσι διὰ παντοίων τρόπων καὶ πρὸς ἰδίους σκοποὺς νὰ ἐξαπατήσωσι καὶ ὠθήσωσιν εἰς ἀπονειωμένον τι κίνημα τὸν ἀπλοὺν λαόν.» Κατωτέρω ἀφοῦ ἀποκαλοῦσιν ἐγκληματίας τοὺς μαχητάς τῆς ἐλευθερίας, λέγουσι: «Διακηρύττομεν διὰ τοῦ ἐπισκοπέου τρόπου ὅτι οὐδόλως ἀναγνωρίζομεν τὴν ἐπιτροπὴν ἐκείνην (τὴν ἐπαναστατικὴν) ἀλλ' ἀποδοκιμάζομεν καθ' ὅλοκληρίαν τὰς ἐνεργείας αὐτῆς καὶ εἴμεθα σύμφωνοι μετὰ τῆς Σ. Κυβερνήσεως εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν προσώπων ἐκείνων, ἅτινα εἰσὶν οἱ καταστροφεῖς **ἡμῶν** καὶ οἱ ἀλήθεις τῆς εὐδαιμονίας τῆς πατρίδος μας ἐχθροί.» . . Κατωτέρω πρὸς στιγμήν, ἀναγνώστα, νὰ σφίγῃ τὴν καρδίαν σου, νὰ τὴν περιορίσῃς ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν ἀτομικῶν σου συμφερόντων καὶ θὰ δικαιώσῃς, σὲ βεβαιῶ τὰ ὄντα ἐκεῖνα. Ἦσαν ἔμποροι καὶ ὑπάλληλοι τῆς κυβερνήσεως καὶ ἐζημιούντο πράγματι.

Ἀλλ' οἱ υἱοὶ οὐδόλως εἰσὶν ὑπεύθυνοι διὰ τὰ ἀμαρτήματα τῶν πατέρων. Σήμερον ἐν ταῖς πόλεσι μεταξὺ τῆς φθινοῦρας γενεᾶς καὶ τῆς γεννωμένης καὶ ἀκμαζούσης ἤδη παρατηρεῖ τις μίαν εὐάρεστον ἀντίθεσιν. Βλέπεις υἱοὺς ἐν τῇ πολιτικῇ παλαιστῇ ἀντιπολιτευομένους τοῦ ἰδίου αὐτῶν πατέρας, διότι οὗτοι, διατελοῦντες ἐτι ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ παρελθόντος, ἀδυνατοῦσι νὰ λυσιπυγίσωσι τὰς ἐξεις, ἃς ὑπὸ τὴν δουλείαν ἀπέκτησαν, καὶ ἐξακολουθοῦσι θεωροῦντες ὡς χιμαῖρας τοὺς εὐγενεῖς πόθους, ὑπ' ὧν ἡ νεωτέρα φιλότιμος γενεὰ διαφλέγεται. Χωρὶς νὰ ἐκλίπῃ ὁ σεβασμὸς, χωρὶς νὰ διαρρηχθῶσιν οἱ οἰκογενειακοὶ δεσμοί, ἡνέφγη μετὰ τῶν πατέρων καὶ οὖν χάσμα ἐν ταῖς πολιτικαῖς ἰδέαις. Οἱ γέροντες πτήσσοντες ὡς ἐκ τῆς ἀνατροφῆς, συντηρητικοὶ ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, μετὰ θαυμασμοῦ βλέπουσι τὴν σημερινὴν ἐλευθερίαν, ἣν οὐδέποτε ἤλπιζον καὶ εἰς τὴν ἀποκτικτῆσιν τῆς ὁποίας οὐδὲν εἰσένηγον ἕστανται ἐντεῦθεν τοῦ χάσματος ἀνευ ἐλπίδος, ἀρκούμενοι εἰς τὸ ὑπάρχον καὶ θὰ ἤρκοιντο οἰονδήποτε ἂν ἦτο τοῦτο: πέραν τοῦ χάσματος ἡ νεότης τῶν πόλεων, νεότης ταῦτιςθεῖσα ἐν τοῖς πόθοις, ἀδελφοποιηθεῖσα ἐν ταῖς ἐλπίσι μετὰ τῆς τῶν ἐπαρχίων, ἕσται πλήρης πεποιθήσεως ἀτενίζουσα ἐπὶ τὸ μέλλον, ὑπὸ μιᾶς διαφλεγόμενης ἐπιθυμίας νὰ ἀναλάβῃ αὐτὴ τὴν σημαίαν τοῦ κοινῶν ἀγῶνος. Μία μόνον σήμερον ὑπάρχει μετὰ αὐτῆς ἀμιλλα, τίς νὰ ὑπερβῇ τὴν ἄλλην ἐν πράξεσιν ἀνδρείας καὶ πατριωτισμοῦ.

Ἀλλ' ὅπως ὤμεν ἀκριβεῖς, ὀφείλομεν νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα μίαν λεπτομέρειαν. Ἐν ταῖς πόλεσι κατὰ μέγα μέρος ἐπικρατεῖ ἐτι τὸ πνεῦμα τῆς παλαιᾶς γενεᾶς. Ἡ σημερινὴ χριστιανικὴ Διοίκησις ἐθεώρησε συμφέρον τῇ τουρκικῇ κυριαρχίᾳ, ἣν ἀντιπροσώπευε καὶ παρ' ἧς σιτίζεται, τὸ πνεῦμα τοῦτο νὰ περιθάλψῃ καὶ εἰ δυνατόν νὰ μεταδώσῃ εἰς ἅπασαν τὴν Κρήτην, τὸ πνεῦμα τὸ συντηρητικόν, ἢ μάλλον τὸ στάσιμον, ἢ ὀρθότερον τὸ ὀπισθοδρομικόν· διότι τοῦτο ἐπεδιώχθη κατὰ τὴν τελευταίαν πενταετίαν ἐν Κρήτῃ, οὐχὶ ἡ τήρησις τοῦ καθεστώτος, ἀλλ' ἡ λαθραία ἐπ' ἀνόδοις εἰς τὸ παρελθόν. Δὲν ἐπέτυχε μὲν τοῦτο ὁ Διοικητής μας, κατωτέρω δὲ ὅμως νὰ εὕρῃ ὁπαδοὺς τινες, νὰ διανείμῃ μετὰ αὐτῶν τὰς δημοσίας θέσεις καὶ νὰ σχηματίσῃ κατὰ τὸ ὅποιον ἐγὼ ἀδυνατῶ νὰ ὀρίσω, ὅπερ ὅμως αὐτοκαλεῖται **κόμμα διοικητικόν**! Δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τοῦτον χώρα γεννώσα μόνον ἀγίους, καὶ ἡ Κρήτη δὲ ἔχει τοὺς κακοὺς τῆς δαίμονας· καὶ θὰ τοὺς ἔχῃ ἴσως πάντοτε, διότι οἱ πονηροὶ οὐδέποτε θὰ ἐκλείψωσι. Τὸ κόμμα τοῦτο—ἃς τὸ ὀνομάσωμεν καὶ ἡμεῖς οὕτως—ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν εἰδῶν ἀνθρώπων. Οἱ πρῶτοι εἰσὶν ἡ φθίνουσα γενεὰ τῶν πόλεων· οἱ δεῦτεροι εἰσὶν ἀνθρωπαί τινες ἀνευ ἱκανότητος, ἀνευ τῆς ἐλαχίστης ἀξίας, οὓς ἡ Διοίκησις συνέλεξε περὶ ἑαυτὴν καὶ οἵτινες ἐν τῇ προόδῳ διοράσι τὴν ἐρήμωσιν τῆς τσέπης των. Οἱ τρίτοι εἰσὶ κενόδοξοί τινες νεανίσκοι, τυχόντες σχετικῆς τινος παιδείσεως, μονόφθαλμοι αὐτοὶ καὶ θέλοντες νὰ κρατῶσι τυφλοὺς τοὺς πολλοὺς, ὅπως βασιλεύωσι. Τοῦ τρίτου τούτου εἶδους, ὅπερ προΐσταται καὶ τοῦ ὅλου κόμματος, ὀρχηγοὶ εἰσὶν εἰς γερμανομαθὲς βλάξ καὶ εἰς ἄλλος νεανίας, διδάκτωρ τὰ νομικά τοῦ ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου, ἄξιος υἱὸς ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις μόνον τὸν πατρῶν προσκυνεῖ. Τὰ ὀνόματά των εἰσὶν ἀνάξια καὶ νὰ ἀναγέρῃ τις.

Ἐσημειώσαμεν ταῦτα, οὐχὶ διότι ἀποδίδομεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τούτους σημασίαν μείζονα ἐκείνης ἣς αὐτοὶ ἑαυ-

τοὺς ἀποδεικνύουσιν ἀξιούς, ἀλλὰ διότι τοὺς συναντήσαμεν ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ θεματοῦ μας. Βλέπετε, ἡ Κρήτη, ἡ ἀληθὴς Κρήτη, δὲν ἔχει νὰ παλαίσῃ μόνον κατὰ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Τούρκων, ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς ἀντιδράσεως ἐνίων ἐκ τῶν τέκνων τῆς, τέκνων ἀστόργων. Ἡ ἀντίδρασις αὕτη πιθανὸν πρὸς στιγμήν νὰ ἀποτελέσῃ πρόσκομμα εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας, οὐδέποτε ὅμως θὰ δυνηθῇ νὰ ἀναστείλῃ τὸν φυσικὸν ροὺν τῶν γεγονότων οὐδὲ νὰ ἀναχαίτῃ τὸν πρὸς τὴν πλήρη ἀνεξαρτησίαν του γοργῷ τῷ βήματι βαινόντα Κρήτα.

Κύδων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὁφείλομεν μίαν ἐπανόρθωσιν. Ἐν τῷ περὶ ὑπουργικοῦ ἀνασχυματισμοῦ ἄρθρῳ ἡμῶν ἀνεφέραμεν ὅτι ὁ κ. Σωτήριος Πετιμεζᾶς προσκληθεὶς ν' ἀναλάβῃ τὸ χαρτοφυλάκιον τοῦ ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ἔταξεν ὡς ὅρον τὴν κατάργησιν τῆς μονοετοῦς θητείας· τοῦτο ἦτο ἀνακριβές. Ὁ προσκληθεὶς δὲν ἦτο ὁ βουλευτὴς Καλαβρύτων, ἀλλ' ὁ ὑποστράτηγος κ. Βασίλειος Πετιμεζᾶς.

Οἱ ἵπποι τῆς ἀμάξης τῆς Κυρίας τῆς Τιμῆς δεσποινίδος Κολοκοτρώνη τρομάξαντες, ᾗθες τὸ ἐσπέρας ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Ἀμαλίας ἀπέναντι τῆς οἰκίας Διομήδους ὀλίγου δεῖν ἀφηνιάζον, τῆς δεσποινίδος Κολοκοτρώνη διελευσμένης σφοδρὸν κίνδυνον καὶ τρόμον. Εὐτυχῶς ἡ μηχανὴ ἐσταμάτησε καὶ ὁ ἡνίοχος δεξιότατος ὢν ἀνῆλθε διὰ τοῦ πεζοδρομίου καὶ ἔκαμψε τὸ στενὸν τῆς ρωσικῆς ἐκκλησίας. Αὖριον δημοσιεύομεν διατριβὴν ἀμαξηλατῶν, περιστατικώτερον ἀναγράφουσιν παρόμοια συμβάντα.

Δὲν ἦτο ὁ πυροβολήσας ἐναντίον τοῦ ἀμαξηλάτου ὁ δεκανεὺς τοῦ πεζικοῦ, ἀλλὰ πολίτης φίλος τοῦ δεκανεὺς· ὥστε ὁ μὲν δεκανεὺς ἐξιφύλλισεν, ὁ δὲ πολίτης ἐπυροβόλησεν. Ἐννοοῦμεν νὰ τιμωρηθοῦν ἀμφότεροι, διότι καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἔκαμαν ἀπόπειραν ἀναιρέσεως. Ἀγνοοῦμεν ἂν συνελήφθησαν, καὶ ἐπιστῶμεν τὴν προσοχὴν τοῦ κ. προρράχου καὶ τοῦ κ. εἰσαγγελέως τῶν πλημμελειοδικῶν.

Ἐπανελθὼν ἐκ Παρισίων, ὅπου ἐπὶ τριετίαν διέμεινε καταγινόμενος εἰς τὴν Εἰδ. Νοσολογίαν, διδάκτωρ τοῦ ἡμετέρου Πανεπιστημίου κ. Παναγιώτης Μ. Ψαρρᾶς καὶ δούς τὰς πρακτικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ μετέρχεσθαι τὸν ἱατρὸν μὲ τὸν ἀξιόζηλον βαθμὸν λίαν καλῶς.

— Ὁ φίλος ἡμῶν κ. Ἀγγ. Φορέστης ἐπιτυχῶς διεξῆλθε καὶ τὸ δεύτερον στάδιον τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτοῦ δοκιμασίας πρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, λαβὼν τὴν ἄδειαν τῆς ἐξασκήσεως τοῦ δικηγορικοῦ ἐπαγγέλματος. Καὶ εἰς ἀνώτερα.

— Ὁ κ. Τιμολέων Δ. Βισβίτζης ὑποστὰς χθὲς εὐδοκίμως τὰς ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου Πάγου πρακτικὰς ἐξετάσεις ἔλαβε τὴν ἄδειαν τοῦ μετέρχεσθαι τὸν δικηγόρον.

Φίλε συνάδελφε,

Οἱ *Καιροὶ* κατέρχονται ἐκ νέου εἰς τὸ στάδιον, ποθίσαντες τοὺς θορύβους τῶν πολιτικῶν ἀγώνων.

Ἐν μακαριότητι καταλιπόντες τὸν βίον, ἀνεγεννήθησαν

ἤδη διὰ θαύματος.—Εὐγνωμοσύνη εἰς τὴν θαυματουργήσαν Μήδειαν!

Λίσθάνονται ἐν τῷ σώματι αἷμα θερμὸν ὑποθάλπον τοὺς πόθους νεανικοῦ ἔαρος. ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ μανικὸν τινα χυμὸν ἐρεθίζοντα τὴν πρὸς τοὺς ἀγῶνας ὁρμήν. Ἀνακτήσαντες δὲ τὴν φαιδρὰν ἡλικίαν, ἀποβλέπουσιν εἰς τὸ μέλλο. μετ' ἐλπίδων καὶ ρίπτουσι πέπλον λήθης εἰς τὸ παρελθόν...

Ἡ ἄλλοτε νεότης αὐτῶν, ὠθουμένη ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, εἶδε τὸν κόσμον διὰ τοῦ φακσοῦ τῆς οἰστορηλατουμένης φαντασίας. Ἐν τῷ προσώπῳ εἰδεχθούς Ἀιθίοπος ἀνέυρισκε τὴν μορφήν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀνεζήτει τὸ φῶς καὶ τὸν ἥλιον ὅπου ὑπῆρχεν ἔρεβος καὶ νύξ· ἐφαντάζετο δὲ τὴν κορώνην λευκὴν ὡς τὸν κύκνον καὶ τὴν χελώνην ἱπταμένην μέχρις οὐρανοῦ. Ἐν τῷ λειμῶνι τῆς πολιτείας ἐνεφώλευε λύκος ἀπειλῶν δι' ὀλέθρου τὸ ποίμνιον, λύκος ὃν ὑπέλαθεν ὡς ἵππον ὠραίον.—Συγγνώμη εἰς τὴν ἀμαρτήσαντα ἐξ ἀγαθῶν ἐμπνεύσεων!

Ἄλλ' ἡ νῦν νεότης, χειραγωγουμένη ὑπὸ τῆς πείρας καὶ τῆς ὀρίμου σκέψεως, ἔχει, ὡς πιστεύει, ἀποστολὴν ἐξίλασμοῦ καὶ ἐπανορθώσεως. Ἐπέστη, μὰ τοῦ ἀθανάτου, διὰ πάντα πολίτην ἡ ὥρα τοῦ καθήκοντος, ὁ καιρὸς τῆς ἐνεργείας! Ὁ βλάπτων ἵππος ἀπάγεται ἐκ τῶν πυροφόρων ἀγρῶν, ἀλλ' ὁ λύκος φονεύεται πρὸς σωτηρίαν τοῦ ποιμνίου. Ὁ ἅγιος ναὸς τῆς πολιτείας μετεβλήθη εἰς ἀπαίσιον τοῦ βαλὰ θυσιαστήριον, ζητεῖ δὲ Θεοδίτην Ἠλίαν, «ἐν χερσὶν ἔχοντα χάλκεον ἔγχος, φόνον δὲ καὶ κῆρα φέροντα» κατὰ τῶν αἰμοχαρῶν ἱερέων. Ἔως πότε θ' ἀνεχώμεθα τὸ σεμνὸν αὐτῆς; θέατρον μεταβαλλόμενον εἰς ρωμαϊκὸν ἵπποδρόμιον, ἵνα μάχωνται θηρία; Ὡμοιώθημεν ἄρά γε πρὸς ὄχλον δουλικόν, ἀπαιτοῦντα panem et circenses;

Οἱ *Καιροὶ* κρίνουσιν ἄσκοπον ἐν τῷ παρόντι τὴν ὁμολογίαν τῆς πολιτικῆς των πίστεως. Γνωστοὶ ἐκ τῶν προτέρων, ἀποφεύγουσι τὴν πεπατημένην ὁδὸν, ἐφ' ἧς πάντοτε βαδίζει τὸ ἀγαθότερον ὑποζύγιον. Πεποιθασί δὲ ἀδιστακτικῶς ἐπὶ τὴν κοινὴν εὐμένειαν καὶ ἐπικαλοῦνται μετὰ θάρρους τὴν ὑποστήριξιν τῶν ὁμοφρόνων, τῶν φίλων καὶ τῶν ἀρχαίων συνδρομητῶν. Παραιτήσαντες δὲ τὸ μεγαλόσχημον, ἐδανείσθημεν τοὺς ὅρους καὶ τὸ σχῆμα τῆς «Νέας Ἐφημερίδος».

Διατελῶ μετ' ἐξόχου ὑπολήψεως

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 12 Ἰουλίου 1883.

Φίλος καὶ θεράπων

Π. Κανελλίδης.

ΤΟ ΜΗΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΙΔΟΣ

Παρεστάθη ἐν μέσῳ ἐκπληκτικῆς συρροῆς τοῦ κοινοῦ, κατακλύσαντος καὶ καθίσματα καὶ διαδρόμους καὶ ὅποιονδήποτε χώρον διέκρινε κενόν. Ἐπίζηλος πράγματι τιμῇ, τῇ ὁποίᾳ ἡ κοινωνία μας ἀπένεμεν εἰς πρωτότυπον ἑλληνικὸν ἔργον ἐξ ἐκείνων, ἅτινα κατὰ μακρὰ διαλείμματα κατορθοῦσι διακόπτοντα τὴν μακρὰν παράταξιν τῶν ξενικῶν καὶ πολλάκις ἐκτρωματικῶν ἔργων τῆς τέχνης, καὶ ἀναφαίνονται ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς, ὡς ἐξόριστοι ἐκ τῆς πατρίδος των. Τὸ Ἀθηναϊκὸν κοινόν, εἰ καὶ τρεφόμενον ἐκ τοιούτων πάντοτε, καὶ κατὰ ταῦτα σχηματίζον τὸ ἰδανικόν του, ἔχει ἀκόμη ἀρκούσαν συναίσθησιν ἑαυτοῦ, ὅπως μὴ ἀπαξίῃ νὰ τιμᾷ καὶ τὰς γενναίας ὀλιγίστους ἀποπείρας ἀναγεννήσεις καὶ διαπλάσεις τῆς σκηνῆς. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς προκειμένης